

MINISTARSTVO FINANCIJA REPUBLIKE
MOLDOVE

Napredak reforme PIFC-a i IR-a u Republici Moldovi

Opći kontekst razvoja PIFC-a; najnovije ocjene i strateški odgovor; statistički podaci i izazovi

Ludmila POPA
Direktorica Središnje harmonizacijske jedinice
Ministarstvo financija Republike Moldove

2014.

*Sporazum o pridruživanju
RM-a EU-u*

Čl. 49.

2022.

Zahtjev za članstvo u EU-u

Poglavlje br. 32.

„Financijska kontrola”

IZVJEŠTAJ O OCJENI UČINKA JAVNIH RASHODA I FINANCIJSKE ODGOVORNOSTI (PEFA), srpanj/juli 2022.

Indikator/dimenzija	Ocjena	Kratko obrazloženje ocjene
PU-26 Interna revizija	C+	

Zaključak:

- ✓ zabilježena su unapređenja u funkciji interne revizije nakon donošenja unapređene metodologije i standarda te certificiranja internih revizora
- ✓ postoji snažan zakonodavni okvir za omogućavanje interne revizije, ali polovina jedinica za internu reviziju u središnjoj državi nisu u funkciji, uglavnom zbog nedostatka kvalificiranog osoblja
- ✓ funkcija interne revizije zahtijeva konsolidaciju tijela na visokoj razini radi racionalizacije veličine jedinica interne revizije i osiguravanja učinkovite implementacije mehanizama osiguranja kvalitete

SIGMA-in izvještaj o javnoj upravi u Republici Moldovi, listopad/oktobar 2023.

Indikator 6.7.1. Funkcioniranje internih kontrola

Ovim indikatorom mjeri se stupanj implementacije sustava internih kontrola u praksi unutar proračunskih organizacija te između ministarstava i organizacija u njihovoj nadležnosti, kao i neposredni rezultati u smislu unapređenih mehanizama upravljačke odgovornosti i upravljanja između ministarstava i tijela u njihovoj nadležnosti.

Ocjena indikatora za 2023.

0 **1** 2 3 4 5

Bodovi
za 2023.

1. Broj proračunskih organizacija prve razine koje nisu ni ministarstva ni ustavna tijela	1/3
2. Usklađenost između upravljačkih i proračunskih struktura (%)	3/3
3. Vjerodostojnost kontrola za izbjegavanje preuzetih obveza iznad gornjih granica rashoda	2/2
4. Dostupnost izvještavanja o ukupnim troškovima i fizičkom napretku velikih investicijskih projekata	1/2
5. Učinkovitost osnovnih mehanizama upravljačke odgovornosti za tijela središnje države	CM
6. Delegiranje ovlasti za donošenje odluka u ministarstvima	0/4
7. Redovitost i potpunost praksi upravljanja rizicima	0/3
8. Postojanje izvještavanja o nepravilnostima	0/2
Ukupno	7/23

Zaključak

Premda je zakonodavstvo o internim kontrolama dobro razvijeno, implementacija kasni. Nedostaju ključni aspekti adekvatnog funkcioniranja internih kontrola, kao što su delegiranje donošenja odluka i upravljanje rizicima. Slabo je i upravljanje nepravilnostima i izvještavanje, jer ne postoje jasni postupci za subjekte javnog sektora. Osim toga, ograničena svijest o kapacitetima i predanost otežavaju implementaciju efikasnih sustava internih kontrola.

Indikator 6.6.1. Adekvatnost operativnog okvira internih kontrola

Ovim indikatorom mjeri se stupanj uspostavljenosti operativnog okvira internih kontrola (financijsko upravljanje i kontrola), u smislu politike i strateškog sadržaja, regulatornog okvira i adekvatnih mehanizama pregleda i izvještavanja.

Implementacija operativnog okvira internih kontrola mjeri se zasebnim indikatorom.

Ocjena indikatora za 2023.

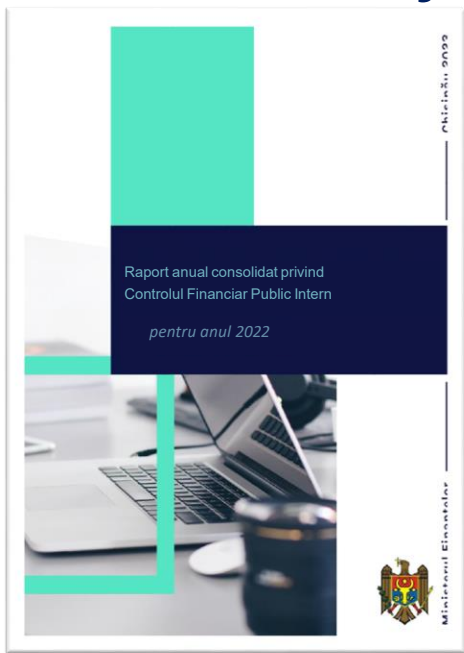
0 1 2 3 **4** 5

Bodovi za
2023.

1. Postojanje politike za razvoj internih kontrola	3/6
2. Potpunost regulatornog okvira internih kontrola	4/5
3. Sveobuhvatnost i redovitost godišnjeg pregleda i izvještavanja o internim kontrolama	5/5
Ukupno	12/16

Godišnji konsolidirani izvještaj MFIN-a o internoj financijskoj kontroli u javnom sektoru

Povezanost PIFC-a sa strategijom reforme javne uprave i strategijom UJF-a

Strategija reforme javne uprave Republike Moldove za period 2023. – 2030.

Jačanje internih kontrola u javnoj upravi povećanjem upravljačkih kapaciteta usmjerenih na rezultate i unapređenjem mehanizama izvještavanja na temelju pouzdanih KIU-a

Redovita procjena upravljanja, upravljanja rizicima i sustava kontrola od strane efikasne i konsolidirane funkcije interne revizije

Strategija razvoja upravljanja javnim financijama za period 2023. – 2030.

Korištenje javnih sredstava u skladu s principima dobrog upravljanja implementacijom internih kontrola i IR-a na temelju standarda i dobrih praksi EU-a

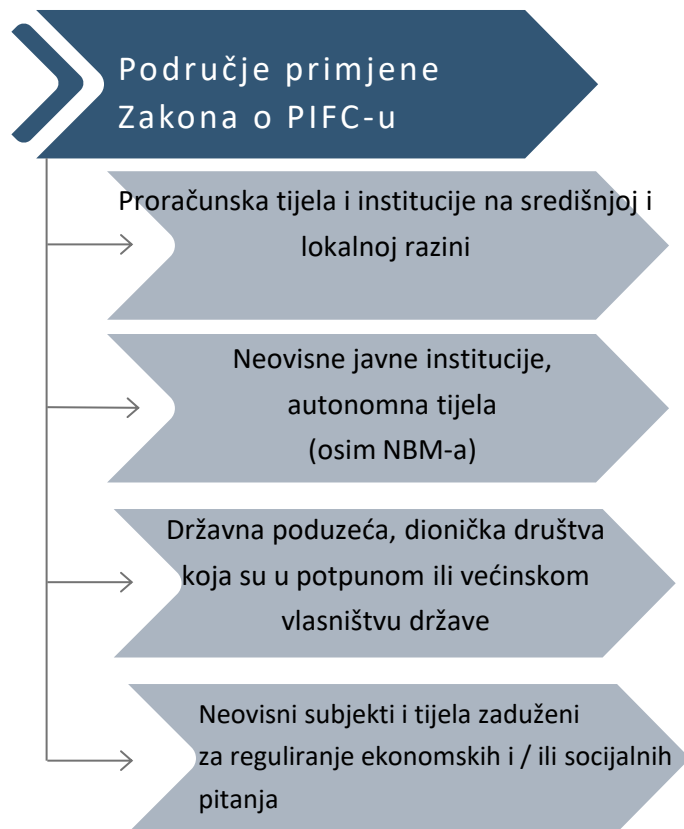
Program razvoja PIFC-a za period 2024. – 2027.

Implementacija decentraliziranog upravljačkog sustava, jačanje planiranja i izvještavanja na temelju učinka i unapređenje upravljanja rizicima

Konsolidacija funkcije IR-a na obje razine javne uprave – središnjoj i lokalnoj – uz poticanje inovativnih praksi IR-a, razvoj osiguranja kvalitete te mehanizama izobrazbe i certificiranja

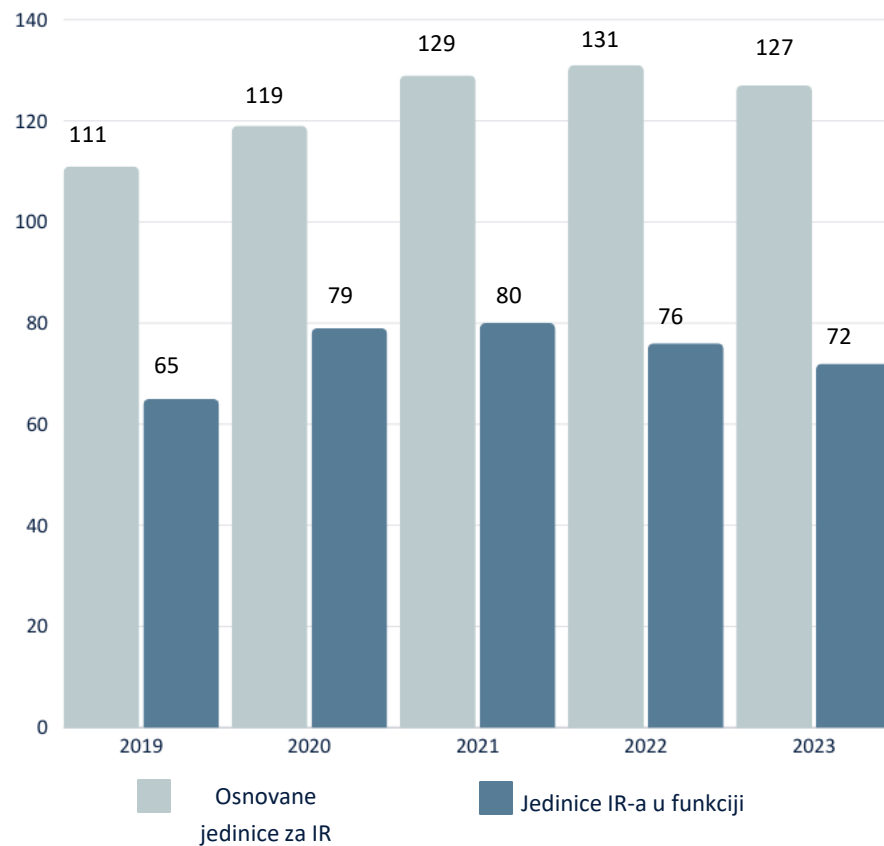
Svijest o i razumijevanje vrijednosti PIFC-a, uključujući konsolidaciju kapaciteta i resursa SHJ-a u koordinaciji reformom PIFC-a. Proširenje uloge Savjeta za PIFC u pružanju podrške neovisnosti i objektivnosti IR-a.

Organizacija interne revizije

- Zakon o PIFC-u [br. 229/2010](#), kojim se uspostavlja jedinstveni zakonski okvir
 - ✓ Jedinica za IR u organizacijskom ustroju subjekta javnog sektora
 - ✓ Zajedničke službe za IR
 - ✓ Eksternalizacija usluga IR-a
- Minimalni zahtjevi u pogledu broja osoblja i kriteriji za određivanje veličine jedinica
- Povećanje plaća i resursa za internu reviziju na razini središnje države
- Razvoj kapaciteta za pružanje zajedničkih usluga interne revizije na razini lokalne samouprave

Razvoj jedinica za IR u javnom sektoru

Rezultati konsolidacije IR-a na središnjoj razini

43 radna mjesta

99 radnih mjesta

33 radna mjesta

92 radna mjesta

Ministarstva

Tijela u nadležnosti
središnje države

Izobrazba i certificiranje internih revizora

Zahtjevi u pogledu kompetencija internih revizora

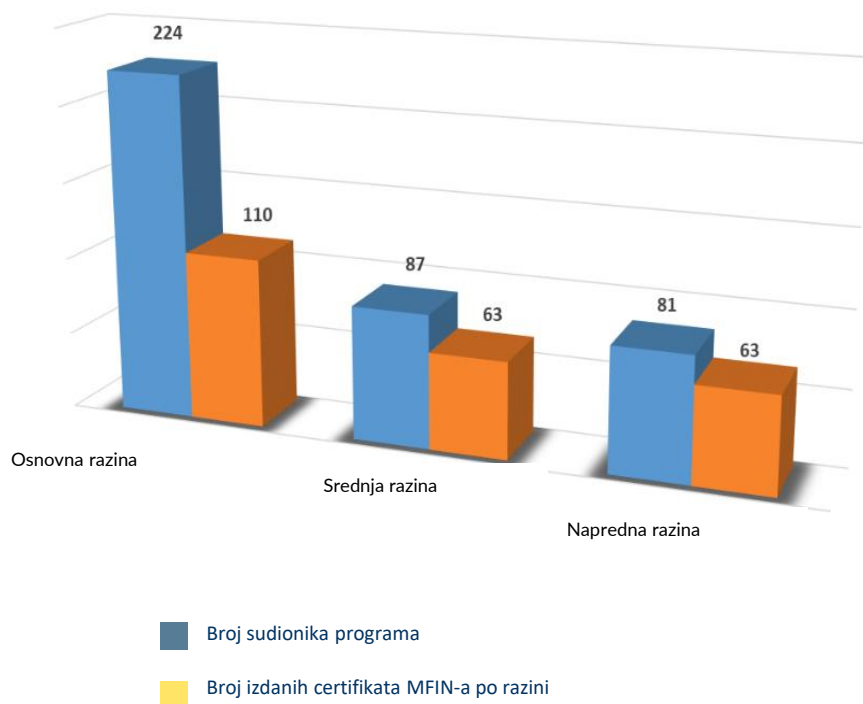
Zakon o PIFC-u [br. 229/2010](#) i jedinstvena klasifikacija javnih funkcija, Zakon [br. 155/2011](#), kojim se utvrđuju zahtjevi za javne funkcije „direktora jedinice za IR” i „glavnog internog revizora”, koji moraju imati certifikat o stručnoj kvalifikaciji u oblasti IR-a u javnom sektoru, koji je izdalo Ministarstvo financija ili certifikat o stručnoj kvalifikaciji međunarodne organizacije

Strategije za kontinuirano unapređenje kvalitete i učinkovitosti revizije

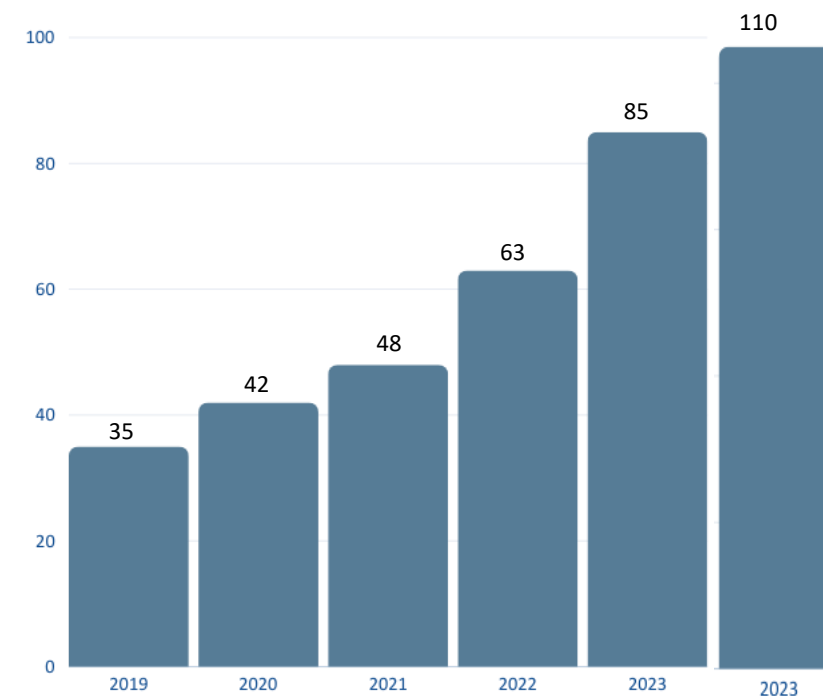
- ✓ Osnovna razina – stručne kompetencije potrebne za radno mjesto internog revizora
- ✓ Srednja razina – stručne kompetencije potrebne za radno mjesto višeg internog revizora
- ✓ Napredna razina – stručne kompetencije potrebne za radno mjesto glavnog internog revizora i direktora jedinice za IR

Statistički podaci o implementaciji programa izobrazbe i certificiranja

Implementacija Nacionalnog programa izobrazbe i certificiranja u oblasti IR-
a,
studeni/novembar 2021. – lipanj/jun 2025.

Broj certifikata o stručnoj kvalifikaciji u oblasti IR-a koje
je izdao MFIN, u periodu 2020. – 2024.

Osiguranje kvalitete i učinkovitost interne revizije

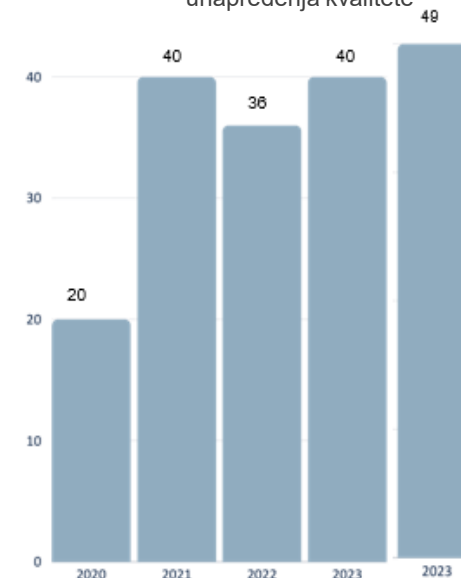
Uspostavljeni procesi za osiguranje kvalitete i učinkovitost IR-a

- ✓ Provode se internom procjenom, kontinuiranim monitoringom i samoprocjenom, kao i vanjskom procjenom, potpunom procjenom i vanjskom provjerom. Teško osigurati nadzor djelatnosti u jedinicama sa samo jednim revizorom

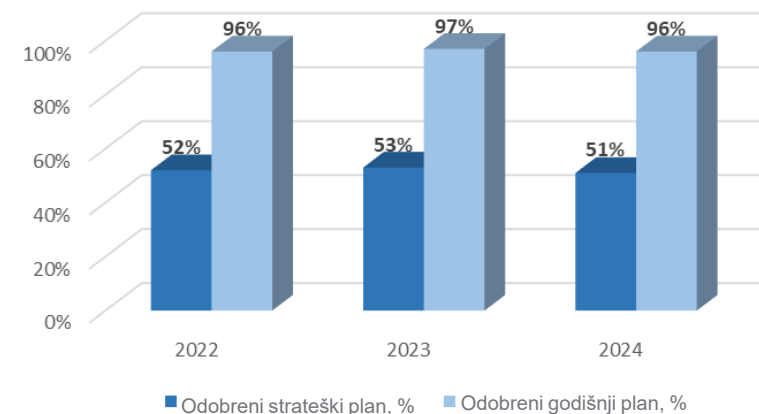
Rezultati internih i vanjskih procesa osiguranja kvalitete

- ✓ 2024. pozitivni trendovi s obzirom na to da je oko 66 post jedinica za IR izradilo i odobrilo program osiguranja i unapređenje kvalitete
- ✓ Samo 50 posto jedinica za IR obavljaju djelatnost na temelju izrađenog strateškog plana IR-a

Broj jedinica za IR s odobrenim programom osiguranja i unapređenja kvalitete

Trendovi u planiranju interne revizije

Izazovi koje treba prevladati...

Slabo stručno znanje
jedinica za internu reviziju
u oblasti strateškog
planiranja

Ograničeni kapacitet SHJ-
a za osiguravanje
sistematične vanjske
procjene kvalitete sve
većeg broja jedinica za IR

Slabosti u oblasti
održivosti i stručnog
znanja u provedbi
programa izobrazbe i
certificiranja u oblasti IR-a

Kompleksnost
usklađivanja normativnog i
metodološkog okvira s
novoizdanim globalnim
standardima interne
revizije

Hvala vam za pažnju!

**Služba za internu financijsku
kontrolu u javnom sektoru**